

Wrocław 20.08.2026 r.

dr hab. Arkadiusz Lewicki, prof. UWr
Uniwersytet Wrocławski
Wydział Komunikacji Społecznej i Mediów
Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

RECENZJA

**dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr. Sławomira Rogowskiego
w związku z prowadzonym postępowaniem o nadanie Mu stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach**

1. Sylwetka naukowa Opiniowanego

Pan dr Sławomir Rogowski zatrudniony jest w (jak podaje w Autoreferacie, od roku 2017) w Katedrze Antropologii Mediów Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie jest kierownikiem Laboratorium Badań Telewizyjnych i Filmowych. Dyplom magistra Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego otrzymał w roku 1986. W roku 2016 uzyskał stopień doktora nauk społecznych w zakresie nauk o mediach. Rozprawa doktorska nosiła tytuł *Współczesna publiczna radiofonia regionalna w Polsce, aspekty programowe, finansowe i regulacyjne*. Jej promotorem był prof. dr hab. Janusz Adamowski, a recenzentami w postępowaniu habilitacyjnym byli prof. dr hab. Bogusław Nierenberg oraz prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński. Doktor Rogowski ukończył także studia podyplomowe z zakresu zarządzania i marketingu w Szkole Głównej Handlowej w roku 2004.

2. Ocena osiągnięcia naukowego dr. Sławomira Rogowskiego

Jako główne osiągnięcie naukowe Doktor Rogowski wymienił wydaną w roku 2025 przez wydawnictwo ASPRA-JR monografię zatytułowaną *Kultura studencka w Polsce. Geneza, historia, teraźniejszość*, której recenzentami wydawniczymi byli prof. dr hab. Robert Cieślak oraz dr hab. Zbigniew Benedyktowicz. Przedstawiona praca – jak przyznaje Autor w autoreferacie – ma charakter interdyscyplinarny i sytuuje się na przecięciu przynajmniej kilku wyróżnionych w aktualnym podziale ministerialnym dyscyplin naukowych z dziedzin nauk społecznych i humanistycznych. Znajdziemy w niej bowiem elementy i metodologie odnoszące

się zarówno do nauk o komunikacji społecznej mediach, jak i do: nauk o kulturze i religii, nauk o sztuce, nauk socjologicznych, etnologii i antropologii kulturowej, historii a nawet literaturoznawstwa, w którym mieściłyby się na przykład fragmenty dotyczące historii studenckich ruchów literackich. Widoczna w książce dr. Rogowskiego interdyscyplinarność ma swoje niewątpliwe zalety, ale i jest powodem kilku dość istotnych wad tej monografii jako pozycji naukowej. Jedną z nich jest, w moim odczuciu, metodologiczna niekonsekwencja, którą możemy zaobserwować, czytając ocenianą książkę. Autor powołuje się na (jak pisze na stronie 17 książki) szczególnie mu bliską perspektywę medioznawczą. „W tej książce – stwierdza – podejmuję próbę ukazania kultury studenckiej jako instrumentu komunikacji społecznej, na wspomnianych kilku obszarach języka i symboli oraz specyficznych obszarów aktywności twórczej i artystycznej, które nazywam fenomenami kultury studenckiej”. (s. 17-18). I byłoby to zapewne założenie metodologicznie słuszne, gdyby Autor książki wprowadzał je na kolejnych stronach swojej monografii w sposób konsekwentny. Niestety, w wielu fragmentach tekstu zdaje się on tracić z oczu ten nadrzędny cel, jaki postawił przed sobą w cytowanym passusie, co powoduje, że książka nie grzeszy przesadną koherentnością i kolejne rozdziały nie zawsze ze sobą (i nadrzędnym celem książki) korespondują. Jednocześnie jednak ta transdyscyplinarność powoduje, że tak skomplikowane, niejednoznaczne definicyjnie i często rozmyte pojęcie, jakim jest „kultura studencka”, czytelnik książki dr. Rogowskiego może obserwować z różnych stron, zderzać ze sobą wzajemnie przenikające się i uzupełniające perspektywy, obserwować cały katalog różnego typu aktywności kulturalnych oraz ich diachroniczną zmienność.

Książka *Kultura studencka w Polsce. Geneza, historia, teraźniejszość* składa się ze wstępu, w którym – w dość skrótowy i w moim odczuciu nieco chaotyczny sposób – przedstawione zostały teoretyczne podstawy monografii oraz podstawowe problemy badawcze, dziesięciu rozdziałów poświęconych różnym przejawom kultury studenckiej oraz Zakończenia, stanowiącego podsumowanie rozważań zawartych w tekście. Uzupełnienie stanowią: Bibliografia, Wykaz ilustracji (które pojawiają się w książce dość obficie i są interesującym wizualnym uzupełnieniem tekstu, choć dla czytelniczej wygody lepszym rozwiązaniem byłoby umieszczanie podpisów wprost pod fotografiami, a nie na końcu książki) oraz Indeks nazwisk.

Pierwszy z zasadniczych rozdziałów książki zatytułowany jest *Kluby studenckie* i pojawiają się w nim niemal w nadmiarze główne mankamenty omawianej monografii. Autor na dwudziestu kilku stronach próbuje bowiem opisać działalność 12 klubów studenckich działających (głównie w okresie PRL-u) w kilku polskich miastach akademickich. Powoduje

to daleko idącą skrótowość takiego opisu: czytelnik zostaje niemal przytłoczony datami i litaniami nazwisk osób powiązanych z działalnością poszczególnych klubów w różnych okresach ich funkcjonowania. W tym „katalogowym” prezentowaniu niewątpliwie niezwykle istotnych dla kultury studenckiej miejsc, Autor – moim zdaniem – zupełnie stracił z oczu główny cel książki, jakim miało być – jak deklarował – uchwycenie specyfiki komunikacyjnej fenomenu kultury studenckiej. Rozdział ten ma niewątpliwie walor faktograficzny i historyczny – stanowi on zapewne ważne źródło dla przyszłych badaczy kultury (nie tylko studenckiej) w Polsce, ale wśród dat, faktów i nazwisk chyba nie udało się wskazać, szczególnie czytelnikom należącym do młodszych pokoleń, na czym polegała specyfika funkcjonowania klubów studenckich w Polsce czasów „realnego socjalizmu”.

Na szczęście w kolejnych rozdziałach (a przynajmniej w ich części) doktor Rogowski rezygnuje z konieczności zaspokajania dręczącego Go faktograficznego *horror vacui*. Rozdział drugi, poświęcony studenckiemu teatrowi, nie jest już tak przeładowany datami i nazwiskami. Dzięki pogłębionym opisom, odwołaniom do ciekawych opracowań, przytoczeniu opisów kilku najważniejszych spektakli, powstałych w ramach działalności najistotniejszych teatrów studenckich, udało się wskazać na specyfikę tej formuły działalności artystycznej, wskazać na jej odrębność, a jednocześnie pokazać ewolucję, jaką ta forma teatru przeszła w drugiej połowie XX wieku.

Za równie udany – w zasadzie z tych samych powodów, jak te, które zostały wymienione powyżej – należy uznać rozdział III, zatytułowany *Kabaret studencki i okolice* oraz rozdział IV *Piosenka studencka*. Pojawiają się w tych częściach monografii liczne daty i wiele nazwisk twórców związanych z tymi typami „rozrywki artystycznej”, ale nie przesłaniają one głównego tematu, pozwalają zrozumieć fenomen studenckich kabaretów na kulturalnej mapie Polski i dowiedzieć się, czym – również na poziomie teoretycznym – charakteryzowała się piosenka studencka, choć to – jak słusznie zauważa Autor – pojęcie wyjątkowo nieostre i wymykające się jednoznacznym definicjom.

W rozdziale V poświęconym studenckim DKF-om dr Rogowski znów skoncentrował się na warstwie opisowo-faktograficznej. Co prawda rozpoczyna od konstatacji historycznej, wspominając o Germaine Dulac i Riccotto Canudo, jako o twórcach idei dyskusyjnych klubów filmowych, ale – co pozostawia pewien czytelniczy niedosyt – nie postarał się, by wpisać polską, studencką kulturę filmową lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych (a na tych dekadach skoncentrowany jest omawiany rozdział) w szerszy kontekst kulturowy. Rogowski pisze (bardzo słusznie zresztą), że „Historycznie DKF-y studenckie związane były z rozszerzeniem

dostępu do innego niż oficjalny repertuar kinowy, ale zwłaszcza z żywą dyskusją akademicką, promującą dostęp do różnych (nowych) prądów kulturowych”. (s. 127). Tyle tylko, że z lektury książki Rogowskiego czytelnik nie dowie się, o jakich to prądach mowa, niewiele dowie się również o repertuarze studenckich Dyskusyjnych Klubów Filmowych. A przecież choćby przytoczenie danych zawartych w „Małych Rocznikach Filmowych”, w których od 1965 roku dość skrupulatnie odnotowywano, które filmy trafiały do obiegu „szerokiego”, a które do DKF-ów, łatwo mogłaby ten brak uzupełnić, szczególnie że w tych sprawozdaniach zawarte są również dość interesujące dane dotyczące frekwencji. Fenomen „kinofilii”, którego przejawem niewątpliwie były DKF-y, łatwo byłoby też wpisać w bardziej globalny trend kulturowy, który opanował świat zachodni w drugiej połowie dwudziestego wieku – powstawanie Francuskiej Nowej Fali (jak niezwykle przekonująco wskazywał swego czasu w poświęconej temu zjawisku książce Tadeusz Lubelski) rozpoczął się od fanatycznego oglądania filmów, w latach sześćdziesiątych w amerykańskich miastach uniwersyteckich jak grzyby po deszczu zaczęły powstawać kolejne kina *arthousowe*. I aż prosiło się, żeby w opisie polskich DKF-ów wskazać na te zjawiska i wpisać ten fenomen studenckiej kultury w szerszy kontekst przemian obyczajowych czasów studenckich buntów, jakie miały miejsce w latach sześćdziesiątych.

W rozdziale VI opisane zostały „Inne formy działalności w kulturze studenckiej”, takie jak poezja studencka, Studenckie Zespoły Pieśni i Tańca, Chóry akademickie, Plastyka studencka i galerie, Fotografia i galerie fotografii w środowisku akademickim. Rozdział ten stanowi ciekawe, choć raczej skrótowe uzupełnienie poprzednich części, wskazując na różnorodność i wieloaspektowość działań powiązanych z bardzo szeroko rozumianą „kulturą studencką” w Polsce.

Dziennikarstwo studenckie to siódmy rozdział monografii doktora Rogowskiego. W rozdziale tym udało się Autorowi zachować rozsądny balans pomiędzy teorią a historią. Z jednej strony, choć w sposób raczej skrótowy, scharakteryzowana została w tym rozdziale specyfika studenckiej działalności dziennikarskiej, a w drugiej części Autor dokonuje przeglądu najważniejszych czasopism studenckich, które ukazywały się w Polsce po roku 1956. Do tych czasopism zaliczono „itd”, krakowskiego „Studenta”, „Nowego Medyka”, wydawanego w Warszawie „Politechnika” oraz nieregularnie ukazujące się czasopismo „Merkuriusz”. Osobny podrozdział poświęcony został studenckiemu dziennikarstwu radiowemu, choć omówionych w nim zostało tylko kilka, dość subiektywnie dobranych, rozgłośni.

Ósmy rozdział poświęcony został „studenckim festiwalom, przeglądom i FAMA”. Najwięcej miejsca zajmują w nim opisy Festiwalu Artystycznego Młodzieży Akademickiej, co

nie powinno dziwić, jeśli się pamięta, że Autor książki był w latach osiemdziesiątych tego festiwalu Dyrektorem.

Swoistym uzupełnieniem książki są dwa ostatnie rozdziały. O ile w pierwszych ośmiu dr Rogowski skupiał się przede wszystkim (choć oczywiście rozdziały te zawierają także niewielkie fragmenty wykraczające poza ten okres) czasami PRL-u, o tyle w rozdziale IX zatytułowanym (niezbyt – moim zdaniem – fortunnie) *Omówienie badań*, dr Rogowski pisze więcej o współczesnym stanie kultury studenckiej. Autor prezentuje wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 2018 i 2025 roku, w której wzięło udział odpowiedni 115 i 213 uczestników. Niestety, opis ankiety jest dość skrótowy, odpowiedzi nie zostały przedstawione w jakiejś zbiorczej formie, trudno więc na podstawie tego opisu wyrokować o reprezentatywności osiągniętych wyników. Mam jednak poważne wątpliwości, dotyczące metodologicznej poprawności tej ankiety. Jeśli bowiem pojawiło się w niej pytanie: „Z jakiej oferty kulturalnej studenci korzystają najczęściej?”, w wśród proponowanych odpowiedzi znalazły się takie formy jak „kino studyjne” i „filharmonia”, a zabrakło multipleksu czy „koncertu muzyki techno” lub „muzyki rap”, to mam wrażenie, że ankieta prezentowała dość tradycjonalistyczne rozumienie pojęcia „uczestnictwo w kulturze”, które coraz słabiej przystaje do współczesności. Wszak dziś nawet w multipleksie można oglądać filmy nieco ambitniejsze niż kolejne ekranizacje komiksów Marvela, a jednocześnie nawet oglądanie zmagania superbohaterów może być przejawem jakiegoś uczestnictwa w kulturze, nie wspominając już o tym, że dzisiejsza muzyka elektroniczna, często miewa charakter wręcz awangardowy i trudno ją jednoznacznie zakwalifikować do „kultury masowej”. Również drugie samodzielne badanie zaprojektowane przez dr. Rogowskiego budzi pewne wątpliwości o charakterze metodologicznym. W ankiecie wzięło bowiem udział jedynie 87 uczestników: „byłych członkin i członków organizacji” (s. 210) SZSP/ZSP. Przy tak wąskiej i w dodatku tak specyficznie dobranej grupie badanych, nie powinny dziwić uzyskane wyniki. 61% badanych przyznało, że ich późniejsza praca zawodowa „była konsekwencją działalności w organizacji studenckiej”, a dla 40% kultura studencka „była wyrazem ograniczonego sprzeciwu wobec państwa, polityki, ustroju, kultury, braku szansy na lepsze życie”. Warto również zauważyć, że wyniki ankiety zostały opracowane w sposób niestaranny. Z wykresu na stronie 212 wynika, że dla 57 ankietowanych głównym powodem zaangażowania z uczestnictwo w ruchu studenckim były „wartości i misja społeczna”, a to 67% odpowiedzi, a nie 39%, jak widnieje na zamieszczonym w książce wykresie.

Ostatnim rozdziałem jest rozdział X, w którym Autor przeprowadza, zasadniczo poprawną i wartościową, choć opartą raczej na istniejących już opracowaniach, próbę periodyzacji zjawiska kultury studenckiej w Polsce. Trochę szkoda, że w tym całościowym ujęciu pominięte zostały przejawy (o których wszak Autor wspomina w poprzednich rozdziałach) kultury studenckiej sprzed czasów PRL-u i periodyzacja rozpoczyna się dopiero od roku 1948, ale zaproponowany podział należy uznać za funkcjonalny i dobrze przemyślany.

W *Zakończeniu* Autor dokonuje dość zgrabnej syntezy rozważań zawartych w książce, za szczególnie przydatne należy uznać wymienienie (s. 232) kilku cech konstytuujących polską kulturę studencką w latach 1945-1989, wskazujących w skrótowy sposób na najważniejsze właściwości tego niewątpliwie interesującego fenomenu, jakim była artystyczna działalność studentów w czasach PRL-u. Ostatni fragment, opisujący czasy posttransformacyjne, naznaczony jest „tęsknotą do niegdysiejszych śniegów” (by zacytować średniowiecznego przedstawiciela kultury żakowskiej), co stanowi pewien stały element zawarty w rozważaniach na temat współczesnej „kultury studenckiej”, które w kilku miejscach pojawiają się w tej książce. Żyjemy dziś w innej rzeczywistości kulturowo-medialnej i (widoczne, choć nie zawsze wyrażane w książce Rogowskiego wprost) oczekiwanie, że dzisiejsi studenci i studentki, będą powielać formy działalności, które były popularne w przeszłości, jest pozbawione podstaw. W moim odczuciu, gdyby chcieć naprawdę zrozumieć współczesną kulturę studencką, trzeba by sprawdzić, ilu studentów tworzy internetowe memy, a nie ilu maluje plakaty informujące o teatralnym przedstawieniu. Ilu tworzy filmiki na TikToka lub ilu pisze podróżnicze blogi czy *fanfiki*, a nie ilu tworzy poezję. Ilu sampluje, a nie ilu gra na akordeonie w Orkiestrze Akademickiej. Wpisywanie współczesności w przeszłe ramy może przynieść jedynie rozczarowanie i może pojawić się w tekście publicystycznym, a nie naukowym. Na szczęście Autor *Kultury studenckiej w Polsce* zauważa, że „dziś prowadzone są poszukiwania wolności artystycznej w różnorodnych formach aktywności twórczej” (s. 238), ale – czemu zapewne trudno się dziwić, biorąc pod uwagę drogę zawodową i społeczną, jaką przeszedł doktor Rogowski, łatwo wyczuć w jego książce nutkę nostalgii za czasami, gdy kultura studencka oparta była „na wartościach, można rzec na spójnym systemie aksjologicznym, odwołującym się do wartości takich jak prawda, wolność, różnorodność i wspólnota” (s. 239).

Trudno dokonać jednoznacznej oceny książki Sławomira Rogowskiego, przedstawionej jako główne osiągnięcie w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Powyżej przedstawiłem wiele uwag krytycznych, monografia nie jest oparta na jasnej podstawie teoretyczno-metodologicznej, jest „nierówna” – fragmenty bardzo dobre, przeplatają się ze

słabszymi, nie wszystkie rozdziały są równie interesujące, w wielu fragmentach Autor za wszelką cenę chce przekazać czytelnikowi bardzo dużą porcję faktów, dat i nazwisk osób powiązanych z artystycznym ruchem studenckim. Jednocześnie zaś książka jest niewątpliwie cennym świadectwem pewnego fenomenu kulturowego, a dr Rogowski niewątpliwie dysponuje ogromną wiedzą dotyczącą polskiej kultury studenckiej, zwłaszcza tej z czasów PRL-u i jego książka może z pewnością stanowić cenne źródło informacji dla przyszłych badaczy zainteresowanych tematyką.

Jak pisałem w pierwszych fragmentach oceny tej książki, jest to pozycja interdyscyplinarna, co uważam jednak ostatecznie za zaletę, a nie za wadę. Połączenie wielu spojrzeń, dyskurs, w którym swobodnie przenikają się elementy historyczne, z refleksją kulturoznawczą, wzbogacone o rozważania socjologiczne, to chyba jedyny sposób, by spróbować opisać tak niejednoznaczne i płynne zjawisko, jakim jest „kultura studencka”. Moje rozumienie pojęcia „komunikacja społeczna” ma charakter inkluzywny a nie ekсклюzywny, uważam, że mogą zmieścić się w nim różne perspektywy badawcze, również te transdyscyplinarne, poświęcone zjawisku kultury studenckiej, szczególnie że kilka rozdziałów tej książki (na przykład rozdział o studenckim dziennikarstwie), wprost odwołuje się do podstawowych badań medioznawczych. Książka Sławomira Rogowskiego, pomimo tego, że nie jest to monografia pozbawiona wad, spełnia – w moim odczuciu – podstawowe wymagania ustawowe i stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach. Jest interesującym opisem ciekawego fenomenu społecznego, mocno zakorzenionym w faktografii, przynoszącym zarówno nowe informacje, jak i syntetyzującym istniejące już badania i zapewne może stać się dobrym punktem wyjścia dla innych badaczy, którzy w przyszłości będą chcieli podjąć się badań nad różnorodnymi przejawami kultury studenckiej w Polsce.

3. Informacje o pozostałej aktywności naukowej Habilitanta

Dorobek publikacyjny Habilitanta powstały po uzyskaniu przez niego stopnia doktora – trzeba przyznać – nie wygląda imponująco. Jest to sześć tekstów poświęconych problematyce mediów publicznych, ich roli i misji, a także zarządzaniu nimi i ich finansowaniu. Jeden z tych tekstów napisany został w języku angielskim i zamieszczony został w tomie *Media Economics Issues in the Media. Theory and Practise*, który ukazała się w roku 2018, pod redakcją J. Nierenberga i J. Głuchowskiego. Pozostałe teksty opublikowane zostały w czasopismach lokalnych, znajdujących się co prawda na ministerialnych listach, ale raczej o niewysokiej punktacji.

Drugi zakres tematyczny, który Autor wyróżnił w Autoreferacie i spisie osiągnięć dotyczy problematyki *Filmu i mediów elektronicznych oraz koncepcji społeczeństwa kontentowego*. W tym zakresie dr Rogowski wykazał cztery publikacje oraz recenzję książki *Rozpowszechnianie filmów w Polsce Ludowej w latach 1944-1956*. Z publikacji poświęconych tematyce szeroko rozumianej współczesnej dystrybucji dzieł audiowizualnych na wyróżnienie zasługuje współredakcja niezwykle udanej i dotykającej rzadko pojawiających się w polskim medioznawstwie problemów książki *Dystrybucja filmowa. Od kina do streamingu*. Swego czasu pisałem wydawniczą recenzję tej książki i muszę przyznać, że jest to pozycja istotna, a redaktorom tego tomu udało się zebrać w nim teksty ważne dla lepszego zrozumienia procesów zachodzących na rynku dystrybucyjnym zarówno z perspektywy polskiej, jak i globalnej.

Trzeci obszar tematyczny bezpośrednio powiązany jest z tematyką głównego osiągnięcia naukowego wskazanego przez dr. Rogowskiego. Jest to bowiem siedem publikacji poświęconych zagadnieniom kultury studenckiej. Wśród nich są dwie monografie zbiorowe, których Habilitant był współredaktorem. Są to książki *Kultura studencka okresu PRL. Media i działalność artystyczna* (ASPRA, 2018, pod red. S. Rogowskiego i M. Rauszera) oraz *Tygodnik studencki itd – refleksje historyczne* (Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, pod red. S. Rogowskiego). Obie te pozycje spotkały się z pozytywnym przyjęciem, o czym może świadczyć na przykład recenzja drugiej z tych książek zamieszczona w czasopiśmie *Zarządzanie Mediami* (tom 11 (3) 2023). W obu tych książkach dr. Rogowski zamieścił także swoje autorskie teksty. Pozostałe publikacje dotyczące kultury studenckiej opublikowane zostały w wydawanych przez Instytut Sztuki PAN „Kontekstach” oraz w czasopiśmie „Niepodległość i pamięć”.

Jak pisałem powyżej działalność publikacyjna Habilitanta nie jest imponująca pod względem ilości, większość tekstów ukazywała się raczej w czasopismach o ograniczonym zasięgu, wśród publikacji znajdziemy jedynie jeden tekst opublikowany w języku angielskim. W dorobku najważniejszymi osiągnięciami wydają się redakcje monografii wieloautorskich, które były pozycjami wartościowymi i które uzupełniły pewne luki badawcze w polskim medioznawstwie.

Doktor Rogowski, jak wynika z Autoreferatu, uczestniczył w 12 konferencjach naukowych, w tym kilku o charakterze międzynarodowym, choć tylko na części z nich wygłaszał autorskie referaty, w części z nich uczestniczył – jak można domniemywać – z uwagi na funkcje pełnione poza Uniwersytetem Warszawskim.

4. Aktywność Habilitanta w zakresie dydaktyki akademickiej

Doktor Rogowski, jak już zostało wspomniane, od 2017 roku związany jest z Uniwersytetem Warszawskim, pracuje w Katedrze Antropologii Mediów. W ramach zatrudnienia prowadzi zajęcia z takich przedmiotów jak: „Normalizacja i zarządzanie jakością w mediach”, „Infrastruktura logistyki mediów”, „Fundusze kulturalne” oraz „Film jako instrument komunikacji społecznej”, który jest jego autorskim programem, a także zajęcia na specjalności „Organizacja Produkcji Audiowizualnej”. Habilitant prowadził także seminaria licencjackie i magisterskie: wypromował 66 licencjuszy oraz 10 magistrów. Jako wykładowca współpracował także z innymi szkołami wyższymi: z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie, z Uniwersytetem Jagiellońskim, z Uniwersytetem Śląskim, z Mistrzowską Szkołą Filmową im. Andrzeja Wajdy czy z WSFTViT w Łodzi.

5. Osiągnięcia dr. S. Rogowskiego w zakresie organizacji nauki i badań oraz działalności związanej ze współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Doktor Rogowski jest osobą, która łączy pracę naukową z działalnością na innych polach. W specyficznej dyscyplinie, jaką są nauki o komunikacji społecznej i mediach, w których – szczególnie w zakresie dydaktyki, choć nie tylko – doświadczenie praktyczne jest cennym uzupełnieniem wiedzy teoretycznej, takie połączenie wydaje się szczególnie uzasadnione. Aktualnie dr Rogowski nadzoruje prace Departamentu Szkolnictwa Artystycznego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Naukowego, bierze udział w projektach rządowego Komitetu ds. Cyfryzacji, był członkiem Krajowej Rady Radia i Telewizji, a także był dyrektorem Agencji Filmowej w TVP S.A. Ale (i to wydaje się mi szczególnie istotne) był także autorem kilkunastu spektakli Teatru Polskiego Radia, a także scenarzystą i reżyserem kilkunastu filmów dokumentalnych oraz producentem kilku ważnych filmów fabularnych. Jest także autorem trzech powieści. Choć, oczywiście, działalność artystyczno-producencyjna nie jest przedmiotem oceny wniosku habilitacyjnego, to stanowi ona, w moim odczuciu cenne, uzupełnienie działalności *stricto* naukowej, jest także powiązana z coraz istotniejszym dla polskich uczelni wyższych wpływem społeczno-gospodarczym.

Na Uniwersytecie Warszawskim dr Rogowski jest kierownikiem Laboratorium Badań Telewizyjnych i Filmowych, w ramach którego powstają zarówno prace naukowe, jak i zajęcia praktyczne dla studentów oraz prowadzone są warsztaty dziennikarskie, które powstały przy współpracy z Fundacją Taki Jestem oraz Festiwałem Filmów NieZwykłych.

6. Uwagi końcowe oraz konkluzje

Przyznaję, że całościowa ocena dorobku doktora Sławomira Rogowskiego nie jest łatwa. Niewątpliwie ma on bardzo bogaty dorobek organizacyjny, choć nie zawsze jest on bezpośrednio połączony z działalnością akademicką. Działalność w zakresie dydaktyki wydaje się poprawna, habilitant prowadzi wiele różnorodnych przedmiotów, z których część oparta jest na programach jego autorskiego pomysłu, prowadził także opiekę nad kilkudziesięcioma pracami dyplomowymi, współpracował w zakresie dydaktyki z wieloma cenionymi ośrodkami w Polsce. Najślabszą częścią jego dorobku wydaje się dorobek publikacyjny. Doktor Rogowski po uzyskaniu stopnia doktora opublikował (oprócz monografii, która została wskazana jako główne osiągnięcie) jedynie 18 tekstów, z których znakomita większość ukazała się w czasopiśmie o raczej lokalnym charakterze lub w książkach wieloautorskich, wśród tych tekstów jedynie jeden został opublikowany w języku angielskim, a najciekawsze w tym zestawie wydają się nie autorskie teksty dr. Rogowskiego, a książki, które były efektem jego (współ)pracy redakcyjnej. Uczestniczył on tylko w kilkunastu konferencjach, jedynie na kilku z nich prezentował autorskie referaty.

Ustawa Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r. – (Dz. U. 2024 poz. 1571 z późn. zm) w artykule 219, stwierdza, że:

„1. Stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a”.

Zgodnie z tym zapisem, informacje o działalności organizacyjnej, dydaktycznej i innych osiągnięciach naukowych, stanowią jedynie uzupełnienie, mają zarysować jedynie szerszy kontekst funkcjonowania Habilitanta w środowisku naukowym, a nie są przedmiotem bezpośredniej oceny. Przedstawiona jako główne osiągnięcie monografia *Kultura studencka w Polsce. Geneza, historia, teraźniejszość* to książka (jak pisałem powyżej), która nie jest wolna od wad, wydaje się jednak, że można ją uznać (szczególnie gdy spojrzeć na nią i na inne teksty dr. Rogowskiego poświęcone kulturze studenckiej, jako na pewną wzajemnie

uzupełniającą się całość) za pozycję ważną i uzupełniającą pewną lukę, w polskiej refleksji naukowej. Autor niewątpliwie świetnie zna poruszaną w książce tematykę, zawarte zostały w niej informacje, których nie sposób znaleźć w innych opracowaniach, pojawia się w niej wiele szczegółów faktograficznych, które wynikają z gruntownej znajomości problematyki kultury studenckiej w Polsce. Jego książka może być więc w przyszłości ważnym źródłem dla badaczy, chcących zgłębiać podjętą w monografii tematykę.

Stwierdzam zatem, że przedstawione do recenzji osiągnięcie naukowe Habilitanta stanowi „znaczący wkład w rozwój dyscypliny” nauk o komunikacji społecznej i mediach, o którym mowa w Ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r. – (Dz. U. 2024 poz. 1571 z późn. zm) w związku z tym uważam, że wniosek dr. Sławomira Rogowskiego może być przedmiotem dalszych etapów procedowania odpowiedniej komisji.

**Arkadiusz
Zbigniew
Lewicki** Elektronicznie
podpisany przez
Arkadiusz Zbigniew
Lewicki
Data: 2026.08.24
15:35:04 +02'00'